

Ministerstvo práce a sociálních věcí
Odbor sociálních služeb a sociální práce

Doporučený postup č. 18/2020

Doporučení pro aplikaci krizového usnesení vlády ČR č. 1370 ze dne 21. prosince 2020 ohledně umožnění vycházení klientů domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem mimo areál zařízení v době epidemie COVID-19

Určeno pro: Poskytovatele sociálních služeb, kraje a hl. město Prahu

Datum platnosti: 18. 12. 2020

Datum účinnosti: 18. 12. 2020

Datum aktualizace: 22. 12. 2020 (dle nového usnesení vlády ze dne
21.12.20)

Vypracoval: Odbor sociálních služeb a sociální práce

Materiál bude průběžně aktualizován a rozšiřován na základě dalších
připravovaných stanovisek

ÚVOD

Doporučený postup je aplikačním postupem pro usnesení vlády České republiky ze dne 21. prosince 2020 č. 1370, který se týká ukončení zákazu vycházení osob, kterým jsou poskytovány sociální služby podle § 49 a § 50 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, (domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem) mimo objekt či areál zařízení, ve kterém jim je poskytována sociální služba dle usnesení vlády ze dne 12. října 2020 č. 1029. Dále je aplikačním postupem pro stanovení podmínek pro umožnění pobytu mimo zařízení (mimo objekt nebo areál zařízení). Cílem tohoto postupu je umožnit kontakt uživatelů služeb s blízkými v co největší intenzitě a zároveň minimalizovat riziko nákazy a onemocnění.

Jedním ze základních východisek zrušení zákazu vycházení je fakt, že trvajících zákazů opouštění zařízení má negativní dopady na psychický a tím rovněž zdravotní stav uživatelů služeb. Toto usnesení zároveň ruší ode dne 22. 12. usnesení vlády ze dne 14. prosince 2020 č. 1325, vyhlášené pod č. 532/2020 Sb., o změně krizového opatření. V praxi to znamená, že u každého opuštění zařízení či areálu ze strany klienta, a to i když opuštění trvá méně než 6 hodin, je nutné poté uživatele oddělit od ostatních z důvodu snížení rizika přenosu nákazy.

Je tak třeba vycházet z toho, že nadále zůstávají nejdůležitějšími preventivními opatřeními, tj. stanovená hygienicko-protiepidemická opatření před onemocněním COVID-19 a stanovená organizační a protiepidemická opatření. Poskytovatel má v co nejvyšší míře vést uživatele, návštěvy i zaměstnance k jejich dodržování.

PRAVIDLA PRO VYCHÁZENÍ ZE ZAŘÍZENÍ

Obecná pravidla pro pohyb mimo zařízení poskytovatele definuje mimořádné opatření MZDR 15757/2020-43/MIN/KAN. Toto opatření stanoví povinnost nosit ochranné prostředky nosu a úst. Odkaz na toto opatření je zde: <https://koronavirus.mzcr.cz/wp-content/uploads/2020/12/Mimoradne-opatreni-noseni-ochrannych-prostredku-dychacich-cest-s-ucinnosti-od-8-12-2020-do-odvolani.pdf>.

Klienti zařízení jsou při pohybu mimo areál zařízení povinni používat respirátor alespoň třídy FFP2 nebo KN95 bez výdechového ventilu. Zajištění respirátoru nebo jiné ochrany dýchacích cest není povinností poskytovatele, avšak poskytovatel může poskytnout tuto ochranu ze svých zdrojů, ze sponzorských darů, případně může požadovat úhradu ve výši nákupní ceny. Zároveň se nemohou využít respirátory dodané na základě MO ze Státních hmotných rezerv.

Z tohoto opatření vyplývají výjimky, kde se nemusí používat ochrana dýchacích cest. Jedná se např. dle odst. I. odst. 1, písm. a) o bydliště a místo ubytování. Pro tento postup se místem ubytování myslí vnitřní prostory, kde je klient se svými blízkými v době „vycházky“. Zároveň toto opatření definuje výjimku z povinnosti nošení ochrany dýchacích cest v bodě II., odst. 2 písm. I, že klient výše zmíněných sociálních služeb nemusí používat ochranné prostředky dýchacích cest v zařízeních sociálních služeb. Tato výjimka se nevztahuje na prostory mimo areál poskytovatele.

Pro účely tohoto doporučeného postupu se rozumí

- „pobytem mimo zařízení“ jakékoliv opuštění zařízení sociálních služeb

Klienti zařízení domova pro seniory i domovů se zvláštním režimem a jejich blízcí musí být prokazatelně seznámeni s podmínkami návratu do pobytové sociální služby včas před vyjednáváním pobytu mimo zařízení. Taktéž tyto informace musí být zveřejněny pro veřejnost.

V případě požadavku klienta na pobyt mimo zařízení musí být klient a jeho rodina prokazatelně seznámeni včas o následných opatřeních spojených s návratem do zařízení. Klient bezprostředně po návratu z pobytu mimo zařízení bude ubytován v oddělných prostorách. Je-li ubytován v jednolůžkovém pokoji, je tento považován za oddělný prostor. Pokoje jsou zřetelně označeny, klient informován, personál je poučen a dále se postupuje podle mimořádného opatření MZČR Č. j.: MZDR 13719/2020-3/MIN/KAN, kterým se stanoví

- „vyčlenit prostory s lůžkovou kapacitou pro oddělení osob, jimž jsou v jejich zařízeních poskytovány zdravotní nebo sociální služby (dále jen „služby“), u kterých se prokázalo onemocnění COVID-19, a to operativně podle potřeby vyvolané aktuální epidemiologickou situací, a zajistit, aby tyto prostory byly zřetelně označeny,
- zajistit personální zabezpečení pro chod a poskytování služeb ve vymezeném prostoru podle bodu 1, a zajistit, aby zaměstnanci, kteří přicházejí do styku s osobami, kterým jsou v jejich zařízeních poskytovány služby a u kterých bylo prokázáno onemocnění COVID-19, nepřicházeli do kontaktu s jinými zaměstnanci a osobami pobývajících v jejich zařízeních, pokud to personální zabezpečení daného poskytovatele umožňuje“.

Podrobněji upravuje postup pro tzv. COVID zóny Doporučený postup MPSV č. 7.

Do 72 hodin po návratu musí být klientovi provedeno preventivní vyšetření na stanovení přítomnosti antigenu viru SARS_CoV_2 prostřednictvím POC antigenních testů provedených zdravotnickým pracovníkem poskytovatele nebo smluvně zajištěným. Provedení POC antigenního testu je doporučeno u asymptomatických klientů s ohledem na délku pobytu mimo zařízení poskytovatele, zejména u kratších vycházek (24-48 hod), ne dříve než 2-3 den po návratu a tento test zopakovat za další 3-4 dny s ohledem na pravděpodobnost zachycení počínající infekce. Oddělení klienta od ostatních je ukončeno v případě negativních výsledků obou testů, celkem tedy trvá 6–7 dnů. Pakliže je výsledek POC antigenního testu pozitivní, ale testovaná osoba nemá příznaky onemocnění COVID-19, je tato skutečnost oznámena praktickému lékaři k vyžádání konfirmačního testu. V případě, že klient vykazuje příznaky onemocnění, může být POC antigenní test proveden dříve, a klient je v případě pozitivního výsledku testu izolován.

Provedení POC antigenních testů klientům z důvodu umožnění pobytu mimo zařízení nelze hradit z veřejného zdravotního pojištění, poskytovatel vyžádá kompenzaci nákladů v dotačním titulu vyhlášeném MPSV nebo stanoví provádění testu vnitřním předpisem jako fakultativní činnost a úhradu nákladů

vyžádá na klientovi. V případě výskytu příznaků onemocnění COVID-19 se postupuje dle aktuálně platných mimořádných opatření, kde je stanoven způsob i úhrada laboratorních vyšetření. Výsledky antigenních testů se zapisují do ISIN.

Výše uvedené je platné po dobu nouzového stavu, nebo není-li v mimořádných opatřeních uvedeno jinak.

ZÁVĚR

Je zřejmé, že nelze přijít s žádným univerzálním postupem, který by zcela vyloučil nákazu u uživatelů sociálních služeb, což se potvrdilo i během zákazu vycházení. V kontextu všech zkušeností a zejména s ohledem na dlouhou dobu trvajících zákazů, který negativně působí na psychiku uživatelů a jejich blízkých, je jednoznačné, že tento zákaz již nadále není udržitelný. Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto o jeho zrušení. Vzhledem ke komunitnímu šíření nákazy je však nezbytné, aby každé zařízení sociálních služeb dle svých možností nastavilo organizační a protiepidemická opatření pro vycházky a pobyt mimo zařízení, s nimiž seznámí uživatele sociálních služeb i jejich osoby blízké (třetí osoby). Pravidla by měla obsahovat poučení o základních opatřeních pro vyloučení rizikového kontaktu.